Tämän sivun alkukielistä versiota lv on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

latvia

Swipe to change

# Menettelyn kustannukset

Latvia

Tällä sivulla kerrotaan oikeudenkäyntikuluista Latviassa.

## Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

### 1. Haastemiehet/ulosottomiehet

Valantehneiden ulosottomiesten (*zvērināti tiesu izpildītāji*) palkkioiden suuruudesta säädetään valtioneuvoston asetuksessa. Lakisääteisistä poikkeavista palkkioista sopiminen on kielletty.

### 2. Asianajajat

Lukuun ottamatta tapauksia, joissa valtio tarjoaa oikeusapua, Latviassa **valantehneiden asianajajien** (*zvērināti advokāti*) palveluista perittävät palkkiot eivät ole kiinteitä, vaan asianajaja sopii palkkiosta asiakkaan kanssa.

Asianajajalain (*Advokatūras likums*) 57 §:ssä säädetään, että valantehneen asianajajan on sovittava kirjallisesti asiakkaansa kanssa tämän edustamisesta tuomioistuimessa ja palkkiosta.

Jos asiasta tulee kiistaa eikä kirjallista sopimusta ole tehty, asianajajan palkkiot voivat olla kaksinkertaiset oikeusavun maksamista koskevassa laissa säädettyyn määrään nähden, ja muut kulut määritetään ottaen huomioon laissa säädetyt rajoitukset.

Asianajajalain 12 §:ssä säädetään, että valtio maksaa asianajajien palkkiot ja muut asiaankuuluvat kulut laissa määritellyissä tapauksissa. Maksutonta oikeusapua voidaan myöntää riita-, rikos- ja hallintolainkäyttöasioissa valtion oikeusapua koskevassa laissa tai rikosprosessilaissa säädetyissä tapauksissa.

Valtio korvaa oikeusavun antajan palkkion ja kulut

valtion oikeusavun laajuudesta, palkkion määrästä, kuluista ja maksumenettelyistä annetun valtioneuvoston asetuksen (1493/22.12.2008) mukaisesti. Valtio maksaa oikeusavun antajalle asetuksessa säädetyn mukaisen kiinteämääräisen palkkion tai tuntipalkkion. Katso myös jäljempänä.

## Kiinteät kulut

### Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

**Riita-asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut**

Asianosaisten kiinteisiin kuluihin sisältyvät valtiolle suoritettavat maksut, kansliamaksu ja hallintomaksut.

**Missä vaiheessa riita-asiaa koskevaa oikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava?**

Tuomioistuinhakemukseen on liitettävä asiakirjat sen todistamiseksi, että valtion maksut ja muut oikeudenkäyntikulut on maksettu laissa säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

Oikeudenkäyntimaksu ja kansliamaksu on suoritettava valtiokonttoriin (*Valsts kase*) seuraavin tiedoin:

Saaja: Valsts kase

Saajan verotunniste: 90000050138

Saajan tilinumero: LV55TREL1060190911200

Saajan pankki: Valsts kase

BIC-koodi: TRELLV22

Viesti: asian tunnistetiedot.

Nämä maksut on suoritettava ennen kuin asia otetaan käsiteltäväksi.

Todistajanpalkkiot ja asiantuntijoille tarkastusten suorittamisesta tai todistajien kuulemisesta maksettavat palkkiot sekä haasteen tiedoksiantoon, lehti-ilmoituksiin ja vakuuden asettamiseen liittyvät kulut maksaa kantaja ennen kuin asia otetaan käsiteltäväksi.

Kantajan on suoritettava maksut seuraavien kulujen osalta:

todistajien ja asiantuntijoiden palkkiot

todistajien kuulemisesta tai paikalla suoritettavista tarkastuksista aiheutuvat kulut

haasteiden tiedoksiantamisesta aiheutuvat kulut

vastaajan löytämisestä aiheutuvat kulut

lehti-ilmoituksista aiheutuvat kulut

asianmukaisesta vakuudesta aiheutuvat kulut.

Alioikeuksien tai aluetuomioistuinten tuomioihin liittyvät maksut suoritetaan tuomioistuinviraston tilille seuraavin tiedoin:

Saaja: Tiesu administrācija

Saajan tilinumero: LV51TREL2190458019000

Saajan verotunniste: 90001672316

Saajan pankki: Valsts kase

BIC-koodi: TRELLV22

Muut maksutiedot: **21499** (maksuluokan osoittava tunnus) ja muut asian tunnistetiedot, kuten asian numero, vastaajan nimi ja tieto siitä, onko vastaaja luonnollinen henkilö vai oikeushenkilö.

### Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

**Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut**

Rikosoikeudenkäynnin vastaaja ei maksa oikeudenkäyntikuluja. Rikosprosessilaissa ei ole säännöksiä rikosoikeudenkäyntimaksuista. Siirtymäsäännökset sisältävässä 8 §:ssä säädetään, että ennen lain voimaantuloa aloitettuihin rikosoikeudenkäynteihin liittyviä siviilikanteita on pidettävä vahingonkorvauskanteina. Jos tällaisen asian kantaja ei ole rikoksen uhri eikä vastaaja ole syytettynä rikoksesta, siviilikanne käsitellään siviiliprosessilain mukaisesti. Tutkinnanjohtaja ilmoittaa asiasta osapuolille, kun lain voimaantulosta on kulunut kuukausi.

**Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava?**
Katso riita-asian oikeudenkäynnin kulujen maksamista koskeva vastaus edellä.
**Kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakia koskevissa asioissa**
**Perustuslakiasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut**
Perustuslakiasiassa ei peritä oikeudenkäyntimaksuja missään vaiheessa.
**Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava?**
Perustuslakiasiassa ei peritä oikeudenkäyntimaksuja missään vaiheessa.
**Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja**
**Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet**
Latvian valantehneitä **asianajajia koskevien eettisten sääntöjen** (*Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss*) 2.2 kohdan mukaan asianajajan on kerrottava mielipiteensä asiakkaan tapauksesta ammattitaitoisesti ja avoimesti ja annettava asianmukaista oikeusapua. Lisäksi sääntöjen 3.1 kohdassa todetaan, että asianajajan ei pidä ottaa käsiteltäväkseen tapauksia, joissa hänellä ei ole tarvittavaa pätevyyttä tai joissa hän ei pysty suorittamaan velvollisuuksiaan asianmukaisesti. Ennen kuin asianajaja suostuu ottamaan asian hoidettavakseen, hänen on siten perehdyttävä sen yksityiskohtiin ja esitettävä kantansa. Myös asianajajalaissa säädetään valantehneen asianajajan velvollisuuksista. Niihin kuuluu esimerkiksi kaikkien laissa säädettyjen välineiden ja menetelmien käyttäminen silloin, kun hän puolustaa ja edustaa oikeusapua pyytäneen henkilön oikeuksia ja oikeutettua etua.
**Kulujen määräytymisperusteet**
**Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista?**
Kulujen määräytymisperusteista säädetään laeissa ja valtioneuvoston asetuksissa ja niistä kerrotaan tuomioistuinten tiedotteissa. Tiedot julkaistaan myös internetissä.
**Millä kielillä voin saada tietoa kulujen määräytymisperusteista?**
Tietoa kanteen nostamiseen liittyvien kulujen määräytymisperusteista (ei määristä) on saatavilla kaikilla EU:n kielillä
siviili- ja kauppaoikeutta koskevan Euroopan oikeudellisen verkoston sivuilla kohdassa ”Asian vireillepano tuomioistuimessa”.
**Mistä löydän tietoa sovittelusta?**
Tietoa sovittelusta Latviassa on verkkosivustolla Mediācija.lv.
**Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?**
**Kustannuksia koskevaa tietoa verkkosivuilla**
Tietoa kustannuksista on Latvian tuomioistuinportaalissa.
Myös oikeusministeriön virallisilla verkkosivuilla on tietoa muun muassa tuomioistuimista, oikeudenkäynneistä sekä hallintotuomioistuinten ja muiden tuomioistuinten tuomioista.
**Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?**
Tietoa oikeudenkäyntimenettelyjen kestosta on tuomioistuinten työskentelyä koskevissa tilastoraporteissa tuomioistuinviraston (*Tiesu informācijas sistēma*) verkkosivustolla.
**Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?**
Yksittäisen oikeudenkäyntimenettelyn keskimääräisistä kokonaiskustannuksista ei ole saatavilla tietoa.
**Arvonlisävero**
**Miten arvonlisäverotiedot annetaan?**
Valtiolle suoritettavista maksuista ja tuomioistuinmaksuista ei peritä arvonlisäveroa.
**Mitkä ovat sovellettavat prosentit?**
Valtiolle suoritettavista maksuista ja tuomioistuinmaksuista ei peritä arvonlisäveroa.
**Oikeusapu**
**Siviilioikeuden alalla sovellettava tuloraja**
Oikeusapulain (*Valsts nodrošinātās juridiskās palidzības likums*) mukaan valtio voi myöntää **maksutonta oikeusapua hakijoille**,
jotka on todettu pienituloisiksi tai varattomiksi Latvian lainsäädännössä vahvistettujen menettelyjen mukaisesti
joiden tilanne ja varallisuusasema ovat äkillisesti muuttuneet sellaisiksi, etteivät he pysty puolustamaan oikeuksiaan (esim. ylivoimaisen esteen tai muun hakijasta riippumattoman syyn takia)
jotka ovat täysin riippuvaisia valtiosta tai paikallisviranomaisista.
**Maksutonta oikeusapua** myönnetään myös **hakijoille**, jotka eivät pysty puolustamaan oikeuksiaan erityisen tilanteensa, aineellisten olosuhteiden tai tulotasonsa takia, ja
jotka ovat oikeutettuja maksuttomaan oikeusapuun Latvian kansainvälisten velvoitteiden perusteella
joiden kotipaikka tai asuinpaikka on Euroopan unionin jäsenvaltiossa (rajat ylittävissä riita-asioissa).
Valtion oikeusapua voidaan myöntää lisäksi joidenkin **hallintoasioiden** yhteydessä (turvapaikkapäätöstä, riitautettua kotimaahan palauttamista tai karkotuspäätöksen uudelleentarkastelupäätöstä koskeva muutoksenhaku).
Oikeusapuhakemuksia käsittelee oikeusapuvirasto (*Juridiskās palīdzības administrācija*), joka päättää oikeusavun myöntämisestä tai epäämisestä ja ilmoittaa hakijalle päätöksestään.
**Rikosasian vastaajaan sovellettava tuloraja**
Valtion oikeusapua koskevan lain 17–19 §:n nojalla henkilöt, joilla on oikeus puolustukseen rikosoikeudenkäynnissä, voivat hakea oikeusapua milloin tahansa ennen kuin tuomioistuimen lopullinen tuomio tulee voimaan. Rikosoikeudenkäynneissä oikeusapua voidaan myöntää neuvontaan, oikeudenkäyntiasiakirjojen laadintaan sekä edustamiseen esitutkinnassa ja oikeudessa. Tietyissä rikosprosessilaissa säädetyissä tapauksissa valtio nimittää asianajajan edustamaan vastaajaa.
Rikosprosessilain 20 §:n mukaan henkilöllä, jota epäillään tai syytetään rikoksesta, on oikeus puolustukseen. Tämä tarkoittaa sitä, että hänellä on oikeus tietää, mistä rikoksesta häntä epäillään tai syytetään, ja oikeus valita puolustustapa. Tällaiset henkilöt voivat käyttää tätä oikeutta joko edustamalla itse itseään tai valtuuttamalla valitsemansa henkilön toimimaan puolestaan. Valtuutettu henkilö voi olla valantehnyt asianajaja. Valantehneen asianajajan käyttö on pakollista tietyissä laissa säädetyissä tapauksissa. Jos vastaajalla ei ole riittävästi varoja valantehneen asianajajan palkkaamiseen eikä hän pääse sopimukseen edustamisesta asianajajan kanssa, valtio turvaa edustuksen määräämällä, että vastaajan oikeudenkäyntikulut korvataan kokonaan tai osittain valtion varoista, ja määrittämällä vastaajan maksettavaksi mahdollisesti jäävän osuuden.
Rikosprosessilain 80 §:n mukaan vastaaja tai hänen edustajansa voi tehdä sopimuksen asianajajan kanssa. Tutkinnanjohtaja (*procesa virzītājs*) ei voi tehdä tällaista sopimusta tai määrätä tiettyä asianajajaa, vaan hänen on toimitettava vastaajalle tarvittavat tiedot ja annettava hänelle mahdollisuus ottaa itse

yhteyttä asianajajaan. Tutkinnanjohtaja pyytää vanhempaa valantehnyttä asianajajaa nimittämään puolustusasianajajan, jos vastaaja niin haluaa tai jos asia on sen luonteinen, että asianajajan käyttö on pakollista. Vanhemman asianajajan on ilmoitettava tutkinnanjohtajalle puolustusasianajajan nimi kolmen päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.
Rikosprosessilain 81 §:ssä (menettelyn vaiheet) säädetään, että jos puolustusta koskevaa sopimusta ei ole tehty tai jos osoitettu puolustusasianajaja ei pysty osallistumaan oikeudenkäynnin eri vaiheisiin, tutkinnanjohtajan on osoitettava vastaajalle työvuorolistalta asianajaja, joka edustaa vastaajaa menettelyn kaikissa vaiheissa (esitutkinnasta alkaen). Työvuorolistan laatii asianomaisen tuomioistuimen tuomiopiirin vanhempi asianajaja.
Rikosprosessilain 84 §:n 2 momentissa säädetään, että jos henkilö ei ole tehnyt omaa puolustustaan koskevaa sopimusta, asianajajan palveluihin liittyvien palkkioiden ja kustannusten määrä sekä maksumenettely määräytyvät valtioneuvoston asetuksen perusteella (
valtioneuvoston asetus (1493/22.12.2008) valtion oikeusavun laajuudesta, palkkion määrästä, kuluista ja maksumenettelyistä).

**Rikosasian uhriin sovellettava tuloraja**

Rikosoikeudellisissa menettelyissä uhrille myönnetään tietyissä tapauksissa maksutonta oikeusapua nimeämällä uhria edustava asianajaja rikosprosessilaissa vahvistetun menettelyn mukaisesti.
Lisäksi rikosprosessilain 104 §:n mukaan tutkinnanjohtaja voi päättää, että alaikäiselle nimetään asianajaja seuraavissa tapauksissa:
alaikäisen oikeuksien ja etujen suojelussa on ongelmia tai suojelua ei voida muutoin taata
alaikäisen edustajan (äiti, isä, holhooja, toinen isovanhemmista, täysi-ikäinen veli tai sisar) perustellusta pyynnöstä, kun alaikäinen asuu tämän edustajan kanssa ja tämä huolehtii hänestä lasten oikeuksien suojelusta vastaavan laitoksen edustajan tai lasten oikeuksien suojelua valvovan kansalaisjärjestön edustajan perustellusta pyynnöstä.
Poikkeustapauksissa, jos ei ole muutoin mahdollista varmistaa pienituloisen tai varattoman henkilön oikeuksien ja etujen suojelua rikosasiassa, tutkinnanjohtaja voi päättää, että hänelle nimetään asianajaja. Asianajajan palveluja koskevista maksuista ja maksumenettelystä määrää tällaisissa tapauksissa valtioneuvosto (ks.
valtion oikeusavun laajuudesta, palkkion määrästä, kuluista ja maksumenettelyistä 22.12.2008 annettu valtioneuvoston asetus N:o 1493).
Tällöin valtio myöntää oikeusapua uhriksi katsotulle henkilölle (oikeudenkäyntiasiakirjojen laatimiseen ja edustamiseen esitutkinnassa ja oikeudenkäynnissä).

**Muita ehtoja oikeusavun myöntämiseksi uhrille**

Katso edellä esitetyt tiedot rikosasioissa annettavaan oikeusapuun sovellettavista tulorajoista.

**Muita ehtoja oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle**

Katso edellä esitetyt tiedot rikosasioissa annettavaan oikeusapuun sovellettavista tulorajoista.

**Maksuton oikeudenkäynti**

Henkilö voidaan vapauttaa oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle seuraavissa tapauksissa:
kantaja – työntekijän nostamassa työstä maksettavan palkan perintää koskevassa kanteessa ja muussa laillista työsuhdetta koskevassa tai sellaiseen liittyvässä kanteessa
kantaja – työsuoritusta koskevaan sopimusperusteiseen korvaukseen liittyvässä kanteessa, kun kantaja suorittaa vapausrangaistusta
kantaja – vammautumiseen, terveydentilan heikkenemiseen tai kuolemaan johtanutta henkilövahinkoa koskevassa kanteessa
kantaja – lapselle tai toiselle vanhemmalle suoritettavien elatusapumaksujen perintää koskevassa kanteessa sekä isyyden vahvistamiskanteessa silloin, kun sen yhteydessä nostetaan kanne elatusapumaksujen perimiseksi
hakija – asiassa, joka koskee lapselle tai toiselle vanhemmalle suoritettavien elatusapumaksujen perintää koskevan, ulkomailla annetun tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa
kantaja – rikoksesta aiheutuvan taloudellisen menetyksen tai henkisen kärsimyksen korvaamista koskevassa kanteessa
syyttäjä, valtion- tai paikallishallinnon elin ja henkilö, jolla on laillinen oikeus puolustaa oikeudessa muiden henkilöiden oikeuksia ja oikeudellisesti suojattuja etuja
hakija – asiassa, joka koskee henkilön toteamista oikeustoimikelvottomaksi ja asettamista holhouksenalaiseksi
hakija – asiassa, joka liittyy henkilön julistamiseen holhouksenalaiseksi epäsiveellisen tai holtittoman elämäntavan tai alkoholin tai huumeiden väärinkäytön takia
vastaaja – asiassa, joka koskee tuomioistuimen määräämien, lapselle tai toiselle vanhemmalle suoritettavien elatusapumaksujen tai sellaisten elatusapumaksujen alentamista, jotka tuomioistuin on määrännyt vammautumiseen, terveydentilan heikkenemiseen tai kuolemaan johtanutta henkilövahinkoa koskevan kanteen perusteella
hakija – jos lapsi on kaapattu tai viety laittomasti rajan yli
selvitysmies – kanteessa, joka nostetaan maksukyvyttömäksi todetun luonnollisen tai oikeushenkilön suojaamiseksi tai jolla haetaan oikeushenkilön maksukyvyttömäksi julistamista jossakin konkurssilain (*Maksātnespējas likums*) 51 §:n 3 momentissa tarkoitetuista tilanteista
velkoja – valtiolle suoritettavien maksujen perintää koskevassa ulosottoasiassa
velkoja – ulosottoasiassa, jossa perintä hoidetaan yhdenmukaisella täytäntöönpanoasiakirjalla, joka mahdollistaa täytäntöönpanon pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa
verohallinto – oikeushenkilön maksukyvyttömäksi julistamista koskevassa hakemusasiassa
kansalaisuus- ja maahanmuuttoasioiden virasto (*Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*) – Latvian kansalaisuuden menettämistä koskevassa asiassa
valtion sosiaalivakuutuslaitos (*Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra*) asiassa, joka koskee valtion sosiaaliturvaetuuksien takaisinperintää tai näiden etuuksien liikasuorituksia tai liikenneonnettomuuksiin liittyviä suorituksia.
Laissa säädetään myös muista tapauksista, joissa asianosaiset voidaan **vapauttaa oikeudenkäyntikulujen maksamisesta** valtiolle. Tuomioistuin tai tuomari voi luonnollisen henkilön varallisuusasemaa harkittuaan vapauttaa hänet osittain tai kokonaan oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle, lykätä niiden maksamista tai määrätä, että maksut suoritetaan erissä.

**Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?**

Osapuoli, jonka hyväksi tuomio annetaan, voi saada vastapuolelta korvauksen kaikista kuluistaan. Jos kanne on hyväksytty osittain, oikeudenkäyntikulut korvataan niiltä osin kuin tuomioistuin on hyväksynyt kannevaatimukset. Vastaajalle hyvitetään kulut niiltä osin kuin kannevaatimukset on hylätty. Jos tuomio on annettu yksipuolisesti, asian uusintakäsittelyä koskevaan hakemukseen ja uuteen tuomioon liittyviä, valtiolle suoritettavia maksuja ei korvata.
Jos kantajan vaatimukset hyväksytään kokonaan tai osittain, vastaaja määrätään korvaamaan säädetyssä laajuudessa kulut, joita kantajalle on aiheutunut kanteen nostamisesta, kuten asianajopalkkiot sekä oikeuden istuntoon osallistumisesta ja todisteiden hankkimisesta aiheutuneet kulut. Jos kanne hylätään, tuomioistuin määrää kantajan korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikulut.

**Asiantuntijapalkkiot**

Asiantuntijoiden kulut maksaa asiantuntijalausuntoa pyytänyt osapuoli, ennen kuin asiassa annetaan ratkaisu. Oikeudenkäyntikuluista vapautetun osapuolen ei tarvitse maksaa näitä kuluja. Tässä tapauksessa asiantuntijoiden palkkiot (valtion rikosteknisten asiantuntijoiden palkkioita lukuun ottamatta) maksaa tuomioistuinvirasto.

**Kääntäjien ja tulkkien palkkiot**

Jos asianosaiset eivät osaa oikeudenkäyntikieltä (eivätkä he ole oikeushenkilöiden edustajia), tuomioistuimen on huolehdittava siitä, että heillä on mahdollisuus tutustua asiakirjoihin ja osallistua oikeudenkäyntiin tulkin avustuksella.

**Asiakirjoja**

Latvian kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta PDF (742 Kb) en

Päivitetty viimeksi: 28/09/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä.Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.